

I. J. N.
DET STORA GLÄDJE ÅMNET FÖR GUDS
FÖRSAMLING I SVEA LAND:

GUD HAR NÅDELIGEN VÅR-
DAT OCH SKYDDAT DEN I
SITT HELIGA ORD UPPEN-
BARADE HIMLA LÅRAN
REN OCH OFÖRFALSKAD
IBLAND OSS;

FÖRESTÅLDT,
UNDER HANS KONGL. MAJ:TS, HANS KONGL.
HÖGHETS HERTIGENS AF SÖDERMANLAND,
FLERE RIKETS HÖGTFÖRNÄME HERRARS
OCH MÅNS, SAMT RIKETS SAMMANKAL-
LADE PRESTERSKAPS NÄRVARO,
UTI EN CHRISTELIG PRÅDIKAN
VID JUBEL-FESTEN I UPSALA DOM-KYRKA

DEN 3 MARTII 1793.

PÅ ALLERNÅDIGSTE BEFALLNING

AF

ZACHARIAS CYGNÆUS,

BISKOP I BORGÅ.

—•—
K k

*Tryckt i Handlungens rörande jubel-Festen
i Upsala 1793 (Upsala P. A.) N. 259-308*

Uti det Heliga och i all evighet Högstlofvade Treenhetens, Guds Faders, Sons och den Helige Andes Namn. Amen!

Herren hafver gjort stora ting med oss, *desfs* åre vi glade. Den nådevåtgerning, som Israëls folk genom förlofsningen ifrån det Babyloniska Fångellet vederfaras skulle, ansåg Konung David för det största glädje ämne för sig och hela menigheten. Då Guds Församling i Svea Land på denna dag begår en högtidelig åminnelse af sin förlofsning ifrån det andeliga Babel, sin befrielse ifrån otrons mörker, ifrån villfarelser i Himla läran, från samvetstvång, från sanningens förtryck och ifrån den oreda som vidskepelsen åtföljer; då tyckes hon hafva största anledning att uppmuntra alla sina rätta medlemmar till glädje, och att offra sin Gud lof och tackfågelse för så stora nådevåtgerningar. Vi kunne tilltala hvarannan med desfa Davids ord: *Herren hafver gjort stora ting med oss, desfs åre vi glade.* Psalm. 126: 3.

Det flyktiga människo hjertat i sitt naturliga tillstånd, *likt ett stormande haf, det icke stilla vara kan*, är understundom lätt rördt, både till glädje och sorg, af obetydliga anledningar: en inbildad lycka, ett lättfinnigt, ofta ogrundadt och bedrågeligt hopp om någon framgång, väcker däruti glada känslor och mycken förnöjelse: en otidigt befarad olycka, ett förmodadt misföde, som kan hånda, aldrig intråffar, qväljer det samma med klenmodighet, sorg och oro.

Där-

Dåremot förmå de störste händelser icke alltid väcka det sorglösa hjertat utur sin dvala: hotelser, som boda des fördärf och undergång, röra det icke till omsanke; och, under åtnjutandet af de största nådevälgerningar, tillåter det sig ingen anledning till hugnad och en glad tacksamhet emot vår Gud.

Gud har icke förgåfves begåfvat oss med finliga rörelser. Han har med dem, äfven som med alla andra oss förlänta förmögenheter, åsyftat deras rätta användande till sin ära, till vår egen och våra medmänniskors sanna lyckfälgghet. Han låter, i sin försyn, våra händelser utgöra en blandning af godt och ondt, af anledningar till både sorg och glädje; och har, genom den visaste bland människor, Sjelf låtit föreskrifva oss sätet, huru vi rätteligen därvid böre förhålla oss: *i goda dagar var glad, och den onda dagen tag ock till goda; ty denna skapade Gud jämte den andra.* Pråd. B. 7: 15.

Om något folk i verlden fått öfverlefva stora händelser, och haft anledningar till både sorg och glädje; så har det visst vederfarits Svea Folk, vårt kåra Fädernesland. Vi behöfve ej hemta bevis häruppå ifrån längre tider tillbaka. Det tidedvarf vi lefve uti, företer oss de rikaste anledningar till vördsam förundran öfver Guds underliga skickelse med oss. Under de ömaste kånflor af Guds tucktans ris, hvarmed Han agat oss, hafve vi dock rönt, *att Hans barmhertighet icke ännu hafver ånde, utan är emot oss hvar morgon ny;* Klag. V. 3: 22. 23. och då våra samtida händelser företedt oss ganska rörande sorgeämnen, har dock vår Gud låtit dem omväxla med många anledningar till glädje.

Vi hafve ån icke hunnit förgåta de hårda slag af Herrans hand, då vi hemsöktes med hungersnöd och dyrhet på lifsuppehälle, *då välsignelsen vek ifrån våra händers verk*, 5 Mos.B. 28: 12. och fråga på de fleste ställen i Fäderneslandet uppkom, *hvar få vi köpa bröd att desse må äta?* Joh. 6: 5. då vi nödsakades söka undsättning af andra, och anse för en välgerning att för ett dyrt värde få hämta hos *frånlingen* något till vår bergning. 5. Mos.B. 28: 44.

Men vi kunne också med glädje återhemta minnet af de vifa anstalter, som af en mild Överhet vidtogos till vår hjälp; och med tacksamhet erinra oss Guds nådiga vård om sina barn, äfven då Han någon gång låter dem lida nöd och om bröd gå. *Han låter dem dock icke på skam komma i den onda tiden; de hafva också nog i hårda år.* Psalm. 37: 19. 25.

Ännu närmare erinne vi oss den forgetid, då det ljusliga fredslugnet förstördes, och ett krigsrop uppkom uti vårt kära Fädernesland: då en ålikad Konung med alla sina Stridsmän nödgades draga ut i örlig emot Rikets fiender. Ännu fällas af bedröfvade enkor tårar öfver deras, den tiden, genom fiendens sverd och krigets åtföljande olyckor bortmiste män: ännu klaga faderlöse barn öfver sin den tiden lidna förlust: ännu fuktas med forgetårar många tappre och värde Medborgares stof, som stupat för Fäderneslandet, af öma vänner, som med smärta känna sin saknad: ännu möte vi många, som draga blodiga veldermålen af utståndne dödsfaror, och med sin blod tecknat segrarne de. vunnit.

Men

Men vi böre ock icke förgåta, huru kraftigt denne storm vardt stillad, vänskapen emellan de krigande återställd, och huru vår Gud, midt under sin vrede, tänkte på oss i nåde. Han, som uti vredens ögonblick som snarast gömt bort sitt ansigte, ville med evig nåd åter förbarma sig öfver oss. Ef. 54: 8. Han skänkte oss en hugnelig frid, den vi nåppeligen ån kunde göra oss hopp om, och den våre hatare oss missunnade.

Det närmaste och ömest rörande forgeämne, som oss drabbat, är förlusten af en ålskad Konung, som, lyckeligen återkommen ifrån krigets faror, midt under fridens lugn, alla trogna underfåtare till största gråmelse och sorg, igenom en i alla tider förrut ohörd händelse, i förtid blir ifrån oss ryckt: Landets Fader faller, 2 Chrön. 35: 24. skulle icke samtelige landets barn gråta? Amos 8: 8. Den forgedrågt, som ån bäres, vitnar om vår gemensamma saknad: och minnet af denna forgehändelse torde sent eller aldrig försvinna utur Svea Barns hjertan.

Men i detta bedröfvansens ögonblick har vår Gud dock icke lemnat oss utan all tröst: ockfå i detta dystra mörker har oss uppgådt ljus af den Nådige, Barmhertige och Rättfärdige. Psalm. 112: 4. En telning af Vasa Stam är igen blifven, som utgör vårt hopp. En ålskad Konungs Ende Son har, efter Guds nådiga skickelse, uppträdt på sine Fäders årfta Thron, dit alle trogne underfåtare ledsagat Honom med ifrigaste förböner och välsignelser: den hoppas de Han skall pryda med samma Christeliga Kongliga dygder och Höga egen-skaper, hvaraf Hans Glorvördigste Förfäder varit

lyfande: där få de villigt uppoffra honom sina hjertan med samma kärlek, trohet och lydnad, som Hans dyre Förfäder alltid tillhört.

Denne vår Unge Salomo har Sjelf erinrat oss om ett stort glädjeämne, då Han utskrifvit och anbefallt den högtidlighet, till hvilkens begående vi ifrån alla orter i Svea Land i denna Herrans Helgedom på denna stund förfamlade äre: nämligen åminnelsen därpå, att den *Christna Låran ej allenast blifvit införd och antagen i vårt kära Fädernesland, utan ock sedan uti sin renhet och helgd hos oss bibehållen.* Denna högtidlighet har vår Milde och Högtålskade Konung anledt för så vigtig, att Han vill förgåta sin egen sorg, för att kunna uppmuntra sina trogna Underfätare till så mycket större glädje. Hans Kongl. Maj:ts spåda hjerta har, igenom mistningen af en huld Fader, visserligen tagit ett djupt sår: saknaden af de mogna undervisningar, den trogna handledning och de stora efterdömen Han kunnat vänta utaf en så öm, och uti Regeringskonsten så förfaren Fader, kan icke annat än vara mycket smärtande. Föreställningen af den förestående dryga Regerings bördan, som i förtid, och då Hans Kongl. Maj:ts år, efter naturens vanliga lopp, kunnat framskrida under en munter Ungdoms ledighet, har väckt Hans omsorg, och måste nödvändigt som tidast föra Honom till minnes sin stora förlust. Men Hans Kongl. Maj:t har likväl velat göma sin sorg i hjertat, aftorka tårarne ur sina ögon, och glad möta sina här förfamlade Underfätare i dag. Han vill ådagalägga sin vörndnad för det Guddomliga Majestätet, som skänkt oss sitt Heliga Ord, af hvil-

kets

kets Guddomliga kraft all styrka i svagheten, all hugfvalse i bedröfvelsen, all frimodighet i nöden hemtas kan: Han vill att vi, vid detta tillfälle, skole glöma våra sorgedagar, då Han föreskrifvit oss till betraktande desä Davids Ord: *Detta är den dagen Herren gör, låtom oss på honom frögdas och glädjas.*

Hans Kongl. Högghet, vår milde och af hjertat ålåkade Arf-Furste, Hertigen af Södermanland, hvilken Guds underliga Förfyn, igenom GUSTAFS vishet, gaf Fäderneslandet till hjälp i nöden, till ett stöd för Konunga Thronen, till en Regent öfver Svea Folk, och tillika till en glädje för hvarje redelig medborgare i Svea Land, uppmanar oss till en allmän glädje och tackfågelse till Gud på denna dagen.

Om någon, så har visst Hans Kongl. Högghet fått deltaga i de sorger, som Svea land i desä tider öfvergådt. Den dagen, *) som var den förste och en ibland de viktigaste Hans sorgedagar, står till döden i mitt hjerta ingrafven, då jag med bäfvande hjerta, med darrande knän och tårefulla ögon, håpen stod vid stranden af det haf, där tusend dödar i hvarje ögonblick hotade Hans dyra lif; där böljorna stodo tillreds att uppfluka och bortblanda Hans och alle de tappre måns blod, som så oförkräckt stridde vid hans sida.

Ingen af oss lärer hafva hunnit förgåta de sorgedagar som alla Svea Barn tryckte, då Hans Kongl. Högghet, likasom bortförd på vådrets vingar och uppå det bedrågeligä hafvers yta, lemnade hembygdens strander, och tillika med sin och

*) Den 17 Julii 1788. Slaget vid Högland.

och alles vår Högtskade Konung, samt största delen af Svea Krigsmagt, skyndade till fiendens kuster och en tid likfom för oss bortskymdes, kringvårfd af fiendteligt land och en öfverlägsen styrka.

Och ehuru Hans Kongl. Höghet, äfven som Konungen och hela Svea Krigsmagt, krönt med seger och en odödlig åra, ifrån alla desfa farligheter återkommit; få torde dock Des ådla och oförskräckta hjerta icke få lätt kunna bortglöma desfa märkvärdiga händelser, dem tideböckerna skola förvara intill verdens ånde.

Min Gud! om det är din vilje, låt sådana tider aldrig mer komma, då Hans Kongl. Höghets hjältemod skall uthårda få blodiga prof, och trogne underfåtare ådagalägga sådana vedermålen af kärlek och tillgifvenhet för Hans dyra person, till Fäderneslandets råddning.

Med allt detta, voro dock icke forgedagarne slutade. För Hans Kongl. Höghet återstod ännu den ömaste sorg, då Han, vid en ålskad Broders och Konungs oförmodade dödsfång, måste se Hans bortgång nalkas; därunder emottaga af Hans blekande läppar de ömaste föreskrifter till Rikets bästa; åtaga sig vården af det som låg Högstfälig Hans Majestät ömast om hjertat, en Ålskad Son, och en Huld Gemål, både, icke mindre än Hans Kongl. Höghet Sjelf, med hela Konunga Huset och Fäderneslandet, förfånkte i den djupaste bedröfvelse, och omsider tillsluta de ögon, som hittills utgjort vår allmänna fällhet och glädje; tillika lemna sitt eget lugn, och i så vidt utseende tider emottaga Rikets styr-

styrfel, som, alltid bekymmersam, likvål, under inbördes misshålligheter och söndrade sinnen, kräver en mera vaktsam omsorg och en outtröttelig verksam rådgighet.

Men alle desse tryckande omsorger hafva dock ej förmått quåfva Hans Kongl. Höghets huldade omtanke att tillordna de högtideligaste anstalter, till betygande af sin egen och alle Rikets Inbyggares tacksamhet emot Gud, och till förvarande af en framtida åminnelse af Hans stora nådevålgerning, som i vårt kåra Fådernesland låtit sitt Heliga Ords klara ljus uppgå, och det samma, renadt från otrons och vidskepelsens villor, under framflurte tidevarf intill denna dag, i sin helgd nådeligen vårdat och skyddat. Hans Kongl. Höghet har med tack velat komma inför det Guddomliga Majestätet, för att glädjas Herran, och frögdas för vår Sålighets tröst: Psalm. 95: 1. G. att tillbedja, och knåböja, och nederfalla för Herran, den oss gjort hafver.

Uti denna Herrans Helgedom, som uti flere hånseenden utgör en herrlighet uti vårt Svenska Israël, och framför allt åfven däruti eger ett ypperligt företräde, att inom desse murar förvaras jordiske kvarlesvan af den *Store GUSTAF I.* Fåderneslandets Befriare; hit, i detta uråldriga Templet, har Hans Kongl. Höghet velat sammankalla och möta en stor del af Svea Folk, för att tillika med dem hos sig upplifva ett vördsamt minne af denna sin stora Stamfader, som krosat tyranniets och tråldomens bojer, de dår i andelig och världslig måtta tryckt våra Förfäder; för att här med tacksamhets tårar suckta Hans Stoft, hvilken med ett

få moget mannavett, få oförfärad ståndaktighet, och med så fållsynta Kongl. och Christeliga dygder beredt och stadgat Fäderneslandets fannskyldiga vål på så fasta grunder, som, under tidens skiften skakade, likväl intill närvarande stund aldrig kunna kullstörtas.

På samma rum, där en Konung af samma i bland Svea Barn vördade namn, och i samma dyra kall som tillhör Hans Kongl. Höghet, jag menar, Högstfelig Konung CARL IX:de, då för tiden Hertig till Södermanland och Svea Rikes Arf-Furste och Föreståndare, nu i dag för 200 år sedan låtit sammankalla Rikets trogna Män och Underfåtare att samrådas om ett Christeligt och stadgadt beslut till Himla Lärans bibehållande i en oförfalskad renhet; sådan som hon finnes författad i Guds Heliga Ord; Gudstjenstens förrättande i likhet med hvad samme Guds Ord ofs föreskrifver, samt nödige Kyrkö Cerimoniers iakttagande, utan inblandning af Påviske missbruk och vidskepelser; på samma rum och ställe, där Högstfelig Konung CARL XI, tillika med hela Svea Folk, för 100 år sedan hemburit Gud en offentlig och högtidelig tackfågelse för den välsignelse och framgång Han förlånt till Himla Lärans vidmagthållande genom viktagna författningar; på samma rum har nu Hans Kongl. Höghet Sjelf velat inställa sig, att förnya åminnelsen af denna Svea Folk vederfarne lyckfälgighet, påminnande ofs att denne är den dagen som Herren gör, att vi på honom må frögdas och glädjas.

Äre vi icke alltså, Wärdaste Åhörare, pligtige att följa så stora glädje anledningar! och jag skul-

le

le visserligen lemna mitt hjerta utryme för den ömaste glädje, så framt icke håpenhet nedflog mitt mod, öfver min oförmögenhet att tala i en så lysande Församling, vid ett så högtidligt tillfälle, där jag på en gång ser församladt allt hvad mitt hjerta, nåst Gud, i verlden mest aktar och vördar. Men, Herre Jesu min Frälsare! Du som så ofta under min svaghet gifvit mig den försäkran, att Du ensam, utan annat biträde, är en tillräckelig hjälp, till Dig tager jag ock nu min tillflykt, och anropar Dig om din nåd och kraftiga bistånd.

Då grundvalen till Templet i Jerusalem laggd var, att upphjälpa det ur sitt grus, uti hvilket det under Babyloniska Fängelset förfallit, *upphof allt Folket sin röst till Herrans lof, så att man hörde ropet långt ifrån.* Est. B. 3: 11. 12. 13. Gud låte vårt bönerop höras upp till Himmelen och nedhemta öfver oss vålsignelse, då vi i Jesu Namn bedje: Fader vår &c.

Nådigt anbefallte Textens ord finnas beskrefne i Psalm. 118. v. 24.

Detta är den dagen, den Herren gör, låtom oss på honom frögdas och glädjas.

Votum.

Det som i Förberedelsen korteligen sagdt är, och denne nu uppläsne Helige Text, gifver oss genom Guds nåd anledning att betrakta: *Det stora glädje ämnet för Guds Församling i Svea Land:*

Gud har nådeligen skyddat och vårdat den i sitt Heliga Ord oss förlånste Himla Låran ren och oförfalskad ibland oss.

Anmärkes:

- 1:0 *Den stora Vålgerning Gud oss därmed bevisst, att Han vårdat och skyddat sitt Ords Låra ren och oförfalskad ibland oss, och*
 2:0 *Huru vi öfver denna vålgerning värdigt böre betyga vår glädje.*

Votum.

Förre Delen.

Med den Helige Davids ord i Psalm. 66: 5. Kommer och ser uppå Guds verk, den så underlig är i sina gerningar ibland människors barn, uppmuntre vi hvarannan inbördes till vår företagna Betraktelse, om Guds stora nådevålgerning, i det Han vårdat och skyddat sitt Heliga Ords Låra ren och oförfalskad ibland oss. Vi skole med en vördnadsfull öfvertygelse finna, att denne vålgerning är den störste, vi af Hans nådiga hand fått emottaga,

1:0 *I anseende till det ljus och den sanna upplysning, som Guds uppenbarade Ord, i sin klarhet föreståldt, människoslågtet meddelar. Gud har väl nådigt i människans hjerta och samvete intrykt sin kännedom, hon borde därigenom vägledas till att söka Herren, för att kunna finna och känna Honom. Apostl. G. 17: 27.*

Den Nådige Guden har ock icke lemnat sig utan vitnesbörd: hela den skapade naturen, i sin
 fåg-

fågring och underbara prakt, vitnar om Guds oändeliga Majestät och höga fullkomligheter. *Himlarna förtälja Guds ära, och såttet förkunnar Hans händers verk.* Psalm. 19: 2. Igenom förnuftets bruk, under de skapade tings vördsamma betraktelse, hafva många hedningar kommit till någon kunskap om ett Guddomligt Väsende, och funnit sig förpligtade till Des dyrkan.

Men vi finne icke des mindre, huru uselt sådane folkslags tillstånd i allmänhet är, som intet annat ljus uppsökt eller emottagit, än det som naturen kan åstadkomma: vi finne dem famlande i blindhet och mörker om de tydeligaste och angelägnaste sanningar. De visaste och mest upplyste Lärofäder ibland hedningarne hafva afvikit på mörka villostigar, och insnärt sig sjelfve uti villomeningar, från hvilka de sig icke utreda kunnat. Deras lärofater om diktade Guddomligheter, om sätet att dyrka dem, om ursprunget till det onda, om själens odödlighet, om tillståndet efter döden, om dygders och pligters utöfning emot sig sjelfva och andra m. m. äro så kände som ojäfaktige bevis af det sig sjelft lemnade människliga förnuftets mörker och villrådighet. *De hafva felat om rätta vägen; rättvisans ljus har icke lyst dem, och förståndets sol är dem icke uppgången.* Vish. B. 5: 6.

Vägen, att igenom samvetets vitnesbörd och de skapade tingens förnuftiga betraktelse hemta ljus och kunskap, borde ibland Christne, understödde af det ljus som Guds Ord meddelar och ymnigt utsprider, vara mycket säkrare och tillförläteligare. Om Christna, långt mer än om hedningar,

geller Pauli intygan: *Det som förstås kan om Gud, är dem uppenbaradt; ty Gud hafver dem det uppenbarat; därmed att Hans osynliga väsende, och Hans eviga kraft och Guddom varder beskådad, när de befinnas af gerningarne, nämligen af världens skapelse; så att de äro utan ursäkt. Rom. I: 19. 20.* Också bör man å ena sidan med tacksamhet erkänna många värde och upplyste mäns lyckeliga bemödande, att föredraga de naturliga fanningar med styrka och uppbyggelse: men man nödgas äfven å andra sidan beklaga, att förnuftets missbruk förorsakat mycken oredda, och att man, af det köttliga och fördärfvade förnuftets skarpsinnighet förledd, insvept många tydeliga fanningar i mörker, fattat många orätta begrep, falska slutfatser och villomeningar, yttrat mycken tvekan, förblindelse och motsträfvighet. Sådane människor äro, efter Skriftens vitnesbörd, *vordne fåfängelige i sina tankar, och deras osförnuftiga hjerta är vordet mörkt; och då de hållit sig för vise, äro de vordne dårar. Rom. I: 21. 22.*

Det är således Guds Ord allena, i sin renhet lärdt och fattadt, som meddelar människan en rätt upplysning, och därigenom vägleder henne till en sann lyckfälgighet. Därföre kallar David Herrans Ord *sina fötters lyckta, och ett ljus på sina vägar: Psalm. 119: 105.* därföre betygar han, att *Herrans vitnesbörd är visst och gör de enfaldiga visa; Herrans bud äro klare och upplysa ögonen. Psalm. 19: 8. 9.* Detta Ordet lärer oss rätteligen känna Gud till sin Guddomliga varelse och egenskaper; det underrättar oss tillika om sättet, huru vi böre dyrka och tjena Honom. Här finne vi vår Gud i al-

alla sina oräkneliga nådevälgerningar oss beskrifven såsom en Allvis, Nådig och Barmhertig, men tillika Helig, Rättferdig och Allsmågtig Fader, emot hvilken vi af en tacksam kärlek i tankar, ord och gerningar böre upplifvas; hvilken vi framför allt i världen böre söka att tackas, och, genom nyttjandet af de medel och i den ordning Han oss föreskrifvit, drifvas och styrkas med fortsatt trohet och tilltagande allvar, samt intill döden utöfva våra åliggande pligter emot Honom, emot andra och oss sjelfva.

Ju enfaldigare vi hvile vid Guds Ords Lära och Sanning, desto renare och klarare blir kunskapens ljus hos oss, desto oskyldigare, renare och lyckeligare blir hela vår vandel. Men om detta Ordet bortblandas med människo-dickter, och fördunklas genom förtydningar efter det köttliga och sjelfkloka förnuftet; så uppkomma af villfarelser i Låran, också många den allmänna välfärdens förstörande dårskaper. Ett otidigt och öfverdrifvet Religions nit, är mågtigt att förblinda människor till att i lefvernet sönderflita de heligaste band, och förleda folk att begå de grofvaste misgerningar, alldeles i likhet med det Frälsaren förkunnat sina Lärjungar: *den tid skall komma, att den eder dråper, skall mena sig göra Gud tjenst därmed.* Joh. 16: 2.

O! att vi kunde rätteligen prisa Gud, som låter sitt Ord i sin renhet bo ibland oss; O! att vi kunde vandra, såsom Christi Evangelio vårdt är, medan vi än hafve ljuset, att mörkret icke begriper oss, Joh. 12: 33. O! att vi kunde skicka oss såsom ljusets barn, Eph. 5: 8. och alle mörk-

rets gerningar ibland oss bli okände. Col. 5: 19. 20. 21.

2:0 I anseende till den hugneliga och tröstfulla Låran om försoningen emellan den förtörnade Guden och det fallna människoslägtet, som samma Ord oss meddelar. Å ena sidan upptäcker detta Ordet början och ursprunget till människoslägtets allmänna fördärf och därigenom iråkade djupa elände: genom en människa är synden kommen i världen, och för syndens skuld döden, och är så döden kommen öfver alla människor, efter de alle syndat hafva. Rom. 5: 12. Men å andra sidan meddelar det oss trösteligen den hugneliga läran, hvilken förborgad är för allt förnuft, att vi undfådt förlikning med Gud genom vår Herre Jesum Christum, hvilken är försoningen för våra och hela världens synder: 1 Joh. 2: 2. Uti denna Medlaren emellan Gud och människor, och i ingen annan är salighet; det är ock intet annat namn under himmelen människorna gifvet, i hvilket vi skole salige warda. Apost.G. 4: 12.

Att stå i förening med Gud, utgör vår högsta lyckfälgighet; men att vara skild ifrån Honom, och stadd under Hans vrede, medförer förbannelse och förfånker oss i djupaste elände både i tid och i evighet. Sjelfva förnuftet finner, att vi, så brottslige som vi af naturen äre, icke kunne vara Gud tacknämliche; och Uppenbarelsen underrättar oss tydeligen, att vi af naturen äre vredens barn, Eph. 2: 3. och att vi i den Helige Gudens åsyn äre en styggelse, hvilken ett ogudaktigt väsende icke behagar; den som ond är, blifver icke för Honom. Psalm. 5: 5. 6. Människorna haf-

va alltså i alla tider, både ibland bedningar och Christna, uti sin villrådighet upptränkt hvarjehanda försonings medel. De hafva uppoffrat det kåraste i världen, ofta sin egen lifsfrukt, till sin försoning: de hafva haft sina egodelar osparde till att köpa sina synders förlåtelse; de hafva åtagit sig svåra bördor, och underkastat sig plågsamma kropps öfningar och lidelser, att bota sin ondskan och vinna samvets lugn.

Men alla dessa mödosamma försök hafva varit och blifva allrid fruktlösa och utan önskad verkan; ty då en arm syndare skall uttagas ifrån mörkrets våldighet, däruti han af naturen ligger, och försätas i Guds älskelige Sons rike: Col. 1: 13. då han skall omvändas ifrån mörkret till ljuset, och ifrån satans magt till Gud; Apost. G. 26: 18. aflöper denne store förändring ingalunda utan smärtesfulla känningar, genom hvilka Guds Ande, som med Ordet är förenad, måste arbeta uppå människans hjerta och bereda det samma till nådens begärliga emottagande. Syndaren, som legat uti sårkerhetens sömn, måste kraftigt uppväckas: samvetet måste få en lefvande öfvertygelse om de svåra öfverträdelser han vet sig skyldig till: Guds Lag utkräver sin rätt och ljungar idel förbannelse: Guds vrede hotar och förskräcker: döden och afgrunden uppgapar för att uppsluka honom. Uti ett sådant tillstånd är all jordisk tröst för svag, och alla sjelfgjorde tillflykter otillräckelige. Ju längre en bekymrad själ vid dem sig uppehåller, des ömare blir hennes qual, des längre flyr hon ifrån sjelfva tröstekällan, des närmare nalkas hon antingen förtviflan eller andra afvägar, som leda ifrån Gud.

Däremot visar och kraftigt drager Guds Ord den om räddning nödställda syndaren till Medlaren emellan Gud och människor, den människan Kristus Jesus. 1 Tim. 2: 5. Till denna Nådestolen kunna alle sådane andeligen fattige, efter Guds Ords anvisning, med så mycket större förtröstan och frimodighet framgå, att få barmhertighet och finna nåd, på den tid dem hjälp behöfves, Ebr. 4: 16. som Frälaren sjelf i sin hulda människokärlek bjuder arbetande och betungade till sig, med löfte om hjälp och vederqvickelse. Matth. 11: 28. Hos alla dem, som, i den ordning Guds Ord föreskrifver, med ödmjuk åtydnad följa detta nådiga dragandet, upptändes den saliggörande Tron, och de varda rättferdige, utan förskyllan af Guds nåd, genom den förlossning som i Christo Jesu skedd är. Rom. 3: 24. De finna ro till sina själar, under åtnjutandet af en tröstelig försäkran om sitt återvundna barnskap och däråf herflytande frid med Gud genom vår Herre Jesum Christum. Rom. 5: 1. 2.

Då detta lifgivande Guds Ord vidare följes, och, jämte de andre tillförordnade Nåde- och salighets medel, under innerlig bön och åkallan till Gud, rätteligen nyttjas; meddelas därigenom nya krafter och nödig styrka, att i den påbëgynte bättringen och förnyelsen fortfara. Den som i oss ett godt verk begynt hafver, skall det ock fullbordade intill Jesu Christi dag. Phil. 1: 6. Tron på verdens Frälsare blir stärkt och tegrande öfver alla andeliga fiender, samt visar sig, genom den villigaste och redeligaste utöfning af alla goda gerningar, verksam och fruktbärande allt intill döden. Gal. 5: 6. 2 Pet. 1: 3—11.

Lof-

Lofvad vare Herren, Israëls Gud, som gifvit sitt folk Salighetens kunskap till deras synders förlåtelse, till att uppenbaras ofs, som annars suttit i mörkret och i dödens skugga! Luc. 1: 68, 77. 79. Mätte vi med saktmodighet annama detta Ordet, som i ofs plantadt är, det våra själar kan saliga göra! Jac. 1: 21.

Guds Heliga Ord, som meddelar ofs undervisning och kraft till alla goda gerningar, vågleder ofs också, 3:o att både i enskild sammanlesnad och uti borgerligt Samhälle, genom ett vårdigt uppförande och Christeliga seders utöfning, befrämja vår sällhet. Denna omständighet bör af ofs i synnerhet vid detta tillfället anmärkas, såsom en stor nådevälgerning Gud låtit ofs vederfaras genom sitt Heliga Ords vårdande i sin klarhet ibland ofs. Tideböckerne, som förvarat till ofs forntidens handlinger, och förtälja människors äventyr och dårskaper på jorden, vitna nogsam om tillståndet äfven i vårt Fädernesland, då ett hedniskt mörker omgaf vår Nord; och vi finne beklageligen de tider, då vidskepelse och vantro bortskymde Guds Ords klara ljus, teknade med Gudlösa och blodiga uppträden både i den enskilda och allmänna sammanlesnaden. Det felar ofs ej bevis i närvarande tid, huruledes folkslag, som ansedt sig för högt upplyste, förfallit i blindhet att begå ohyggeliga mörkrets gerningar, för det de ej velat i enfaldighet följa Guds Ords ljus, utan med vrånghet förkastat des dyra låra. Under det de nedbrutit all Samhålls ordning, hafva de förstört sitt eget lugn, förjagat all säkerhet och frid ifrån sina landamåren, arbetande lika som med tillbundne ö-

gon på sin egen förödelse; ty hvad godt kunna de lära, då de Herrens Ord förkasta? Jerem. 8: 9.

Allt detta bevisar tydeligen, att Guds Ord, i sin klarhet fattadt och utöfvadt, grundlägger, främjar och stadgar äfven vår jordiska sällhet. I alla stånd, i alla åldrar, tillfällen och letnadskiften, njuter den trefnad, hjälp och välsignelse, som fruktas Gud. *Gudaktigheten*, hvartill Guds Ord oss rätteligen leder, är nyttig till all ting, och hafver löfte med sig om detta lifvet och det tillkommande. I Tim. 4: 8. Att förtiga den sällhet Gudsfruktan för en och hvar enskildt bereder, fäste vi nu blott vår uppmärksamhet på Guds Ords kraft till att befrämja hela Samhällets bästa, då des dyra föreskrifter troget följas, både af Öfverhet och underfätare.

Att en huld Öfverhet brinner af kärlek till sitt folk; förfakar och uppoffrar egna beqvämlichkeiten, för att göra sina underfätare sälle och lycklige; som en öm Landets Fader draget försorg om deras nödtorster; med vishet skaffar rätt och rättvisa i landet, så att den brottlige blir straffad till förbättring, och förtjensten värdigt belönt till uppmuntran; lasten kufvas och dygden främjas, både genom helsefamma stadgar och lysande efterdömen, förutan otaligen flera höga pligter, som en Christelig Öfverhet måste vidkännas och utöfvar; allt sådant böre vi med undergifven vörndnad tillskrifva Guds godhet och nåd, som i sitt Heliga Ord ej allenast föreskrifvit Öfverheten sina Heliga Lagar, utan ock genom sin kraft styrker och böjer hennes hjerta till deras efterlefnad. Gud som upphöjer och insätter *Konungar till Gudar*,
Psal. m.

Psal. 82: 6. har ock deras hjertan i sin hand, såsom vattubäckar och böjer dem, hvart Han vill; Ordsp. B. 21: 1. Han lärer dem besinna, att den Högste hafver våld öfver människors rike, och gifver det hvem Han vill. Dan. 4: 22. Herren, som förvandlar tider och stunder, sätter Konungar af och sätter Konungar upp; Dan. 2: 21. väcker deras hog att regera med omsorg; styrker dem med kraft att bära Kronans tyngd; välsignar deras bemödande till egen förnöjelse och underfåtarnes hugnad. Herren gifver Konungen hans hjertats önskan, sätter honom till en välsignelse och frögdar honom med sin anletes frögd. Psalm. 21: 3. 7.

Att tillika ordning och skick genom Öfverhetens visa författningar främjas, och alle i Samhället under henne föra ett roligt och stilla letverne i all Gudaktighet och ärlighet, är en verkan af Guds Heliga Ords föreskrifter och vår dyra förbindelse att dem efterletva. Hvar och en bör vara Öfverheten, som våldet hafver, underdänig; ty ingen Öfverhet är utan af Gud: den Öfverhet som är, hon är skickad af Gud: därför, ehon sig sätter emot Öfverheten, han sätter sig emot Guds skickelse; men de, som sätta sig däremot, skola få en dom öfver sig. Rom. 13: 1. 2. Erfarenheten vitnar, att, i mon af vördnad ock kärlek för Guds Ord, samhalls pligterne äfven värdade blifva.

Kärlek och fruktan, vördnad och heder, undersätelig tillgifvenhet och obrottslig lydnad, förtröende och tillförsigt, tolmod och undergifvenhet, villige gåfvors utgörande utan knorr Pråd B 8: 2. Rom. 13: 6. 7. 2. Sam. 15: 21. till det allmänna bästas tjenst och upprätthållande; och framför allt

trogna och ifriga förböner till Gud för Öfverheten, äro sådane pligter, som Guds Ord åskar af Christelige underlåtare, och till hvilkas utföring samma Ord, mer än alle andre förbindelser, af hvad namn de vara må, kraftigt styrker och leder.

Utvertes tvång af strenga lagar och straff, svaga och flyktiga retelser af förmodad åra och belöning, äro ej de rätte driffjädtrar, af hvilka Christelige medborgare låta förmå sig till sina skyldigheters vård och iakttagande. *Herren har rört deras hjertan, 1 Sam. 10: 26. och Hans fruktan fallit öfver dem, Cap. 11: 7.* till att vinnlägga sig om sådan enfaldighet i leder, sanning och ordfasthet i löften, flit i göromålen, oveldughet i affigter, uppriktighet och redlighet i omgång, som är enligt med Guds Ord och Christna väl höfves; af ett sådant hjertelag, som Guds Ord, rätteligen annamadt hos oss verkar, uppkommer äfven en broderlig kärlek och samdrägtighet emellan medborgare inbördes: hvar och en väckes då till omtanke att med flit vårda sitt kall, och i sin mon bidraga till Samhällets bästa; att tjena hvar annan inbördes, hvar och en med den gäfva som han undfått hafver: den vise vägleder den fåkunniga med goda råd, och söker föra den villsefarande till rätta; den fattige har i nöden tillträde till den rikes hjälpsamhet och understöd, och den sjuke kan göra sig räkning om vård och tröst af dem, som äro i lyckeligare omständigheter.

Dåremot bortläggas och försvinna ibland sådane Christne, öfverflöd och vållust, högmod och Nästans förakt, falskhet och illska, hat och afund, misfnöje och okärlighet, karghet, egennytta och sniken-

kenhet, som äro mörkrets gerningar, hvilke utsluta oss ifrån Guds Rike och göra oss ofkickelige och ovärdige till en rättskaffans samhälls-lefnad. O! huru lyckligt är icke det land, där Guds Ord i sin renhet läres och rätt annammas, till befrämjande af en sådan sammanlefnad. Låtom oss icke förgåta, huru mycket ljus forntiden saknat, och *hvad godt vår Gud oss i denna delen gjort hafver.* Psalm. 103: 2.

Ingen åker är utan ogräs, och intet Samhälle utan misfoster; ingen jordisk sällhet kan vara utan brister; vi måste både i den enskilda och borgerliga sammanlefnaden erfara och vidkännas mångforger och bekymmer.

Därföre få vi ock anse för en af de största nådevälgerningar 4:o att Guds Heliga Ord, i sin renhet förklaradt, är en välsignad trösteskälla för alla nödlidande, utur hvilken den rikaste hugsvalelse i allt påkommande sorg öfas och hemtas kan. Hvad den Helige David betygat, erfara alle Guds barn ännu i denna dag: *Om din Lag, ditt Heliga Ord, icke varit min tröst, vore jag förgången i mitt elände.* Psalm. 119: 92.

De andeliga bekymmer, som angå vår odödeliga själs välfärd och eviga salighet, dem verdens barn ej synnerligen veta utaf, äro för alla rätta Christna af högsta vigt och betydelse: de anse dessa angelägenheter för det ena nödvändiga; påminnande sig sin Frälsares lära: *Hvad hjälper det människan, om hon förvårvar hela världen, och får dock skada till sin själ? eller hvad kan människan gifva, där hon kan igenlösa sin själ med?* Matth. 16: 26. Emot alla dessa omsorger, som för
Guds

Guds barn, under det de med fruktan och båfvan skaffa att de salige varda, Philip. 2: 12. kunna, efter Guds underliga förande, och åfven genom deras egen svaghet, blifva margfallige och tryckande, finnes öfverflödigt tröst och hugfvaelse att tillgå i Guds Heliga Ord: Ditt Ord håller ofs uppe, då vi det få, och det samma Ditt Ord är vårt hjertas frögd och tröst. Jer. 15: 16.

Vårt timeliga vål och våra utvertes omständigheter äro hvarjehanda skiffen och omväxlingar underkastade. Gud unnar ofs allt godt och hugnar ofs med otaliga vålgerningar; men det är ofs ock nogsam bekant, att världen är sig lik: hon skänker ofs sorg och plågor, i hvad stånd och villkor vi lefva kunne; oro och bekymmer intränga sig ofta lika lätt inom de fastaste murar och herligaste palats, som uti de ringaste hyddor. Om fattigdom och förakt är de ringares plåga, så förorsaka trågne uppvaktningar och de förtrycktas klagerop en lika qvallsam oro för de höga och mågtiga. Vår kropp är sina bräckligheter underkastad, och vårt lugn kan af en uppkommande storm snart förstöras. En klar himmel kan öfverhöljas med moln, och våra menlöfaste nöjen förstöras af oförmodeliga forgehändelser. Det förhåller sig med ofs efter vise mannens utfaga: *en usel och jämmerlig ting är med alla människors lefverne, allt ifrån moderlifvet intill des de i jorden, den alles vår moder är, begrafne varda. Här är alltid sorg, fruktan, väntan, och på sidstone döden, så vål när den som i stor åra sitter, som när den ringaste på jorden, så vål när den som silke och krona bår, som när den där i groft blaggarn klådd är. Syr. 41: 1 ff.*

Guds

Guds Heliga Ord i sin klarhet, visar oss de säkra utvägar till hugsvalelse och tröst. Den, som af samma Guds Ord rätteligen fattat läran om Guds Faderliga förfyn, och fått öfvertygelse att Herren förer sina heliga underligen, Psalm. 4: 4. öfverlemnar sig gerna med tolamod och en stilla förnöjelse under Guds välbehag vid alla förefallande omväxlingar, försäkrad, att dem, som hafva, Gud kår tjena all ting till det bästa. Rom. 8: 28.

Fattigdom och torftighet, kan ej blifva tryckande för den, som, enligt Guds Ord, tror att Herren, vår Himmelske Fader, som förförjer djuren på marken och foglarne under himmelen, drager en mycket ömare försorg för människan, Matth. 6: 25—32. och i synnerhet låter sig vårda om sina trogna barn, så att dem intet skall fattas. Psalm. 23: 1. 6. Sjukdom och bräckligheter, så smärtande de ock äro, blifva ej odrågelige för dem, som veta att Herren är vår Läkare, 2 Mos.B. 15: 26. hvilkens hand slår, men också förbinder och helar. Hof. 6: 1. Vi hafve en Gud, som lägger oss en börda uppå; men Han hjälper oss ock. Psalm. 68: 20. Förakt, förtryck och motgångar kränka icke ett hjerta, som, under sin oskuld, af Guds Ord styrkes att befalla Herren sin våg och hoppas uppå Honom, med full förtröstan att Han skall väl görat, och frambara vår rättfärdighet som ett ljus, och vår rätt som en middag. Psalm. 37: 5. 6. Lycklig den, som under alla lefnadskliften, både hugneliga och besvärliga, kan göra sig af Guds Ord försäkrad därom, att ledas efter Guds råd och upptagas på ändalykten med ära. Psalm. 73: 24.

Himla Lärans bibehållande i sin helgd och ren-

het ibland ofs, bör ock anses för den största nådevälgering, 5:0 i anseende till den tröst och frimodighet, som Guds Ord ofs meddelar emot sjelfva döden och hans förskräckelse.

Ibland allt det onda ofs i verlden möter, kunne vi anse Döden för det svåraste och bittraste, då vi blott skåde honom med naturliga ögon. Rom. 5: 12. Han är inkommen i verlden såsom ett straff för det största brott, i Mos.B. 2: 17. Han är tillskickad af en Rättfärdig och Helig Gud, och kan alltså ej annat än vara förfärlig. Allt hvad lif och ande har, farar för döden; han visar för våra naturliga ögon intet annat än fördärf och förstöring, och väcker alltså naturligtvis hos ofs råddhoge och fruktan; han heter med rätta *förskräckelsens Konung*. Job. 18: 14. Så fäfelig döden är, så allmän och oundvikelig är han: alla människor, utan undantag af ålder och tillstånd, äro dödslagen underkastade; den Höge och mågtige i sitt palats, uslingen i sin koja, den rike med den fattige, den vise och dären hafva i den delen ett lika öde. *Vi blifve utburne och grafven görs trång, ofs följer ingen annan ånde. När de förelagge år äro komne, så måste vi alle gå den vägen bort, den vi aldrig igenkomme.* Job. 16: 22.

Igenom förnuftets ljus och naturliga krafter, bjuder man förgåfves till att våpna sig emot dödens förskräckelse och fara. All den frimodighet emot dödsfruktan, som någre verldlige vise vid dödens annalkande ådagalaggt, eller ock det förakt för döden, som forntidens hedniske hjältnar velat beröma sig uraf, då de i sin blindhet rusat döden i famnen, bevisar ingen ting annat, än att

att man ofta af nödvändigheten gör en dygd, och att högmodet kan föra människan ända till raseri.

Under de svårigheter, som möta oss i vår lefnad, kunne vi vänta hjälp af andra människor; i fattigdom kan deras hjälpsamhet lätta vår nöd; i sjukdom kunna välgörande händer vårda oss; i förföljelse våre vänner skydda vår oskuld, och i vår villrådighet bispringa oss med ömna och mogna råd. Men då den mörke dödsstunden infaller; då våra ögon ej mer se, våra öron ej mer höra, vår tunga ej mer talar, då försvinner all människohjälpl, våre ömaste vänner kunna då omgifva vår dödsbädd, se och begråta vårt elände; men hvad gagna oss deras tårar? vår ångest kan därpå ökas; men visst icke lindras.

Det är Guds Ord allena, som i sin klarhet visar oss fram till världens Frälsare Jesum Christum, hvilken med sin försonings död förlossat oss ifrån tråldomen under dödens råddhoga Ebr. 2: 15. Det är Guds Helige Ande, som genom Tron gör oss delaktige af denna förlossningen. Han lär oss genom Ordet rätt känna döden, såsom en god ände på allt vårt lidande, en söt hvila efter mycket arbete, ett stilla lugn efter storm och oro, en ingång ifrån mycken bedröfvelse till en evig glädje; och sålunda utrustar oss ej allenast med frimodighet att afbida vår förvandling, utan ock att med en Gudelig längtan åstunda skiljas hådan. Phil. 1: 23. Om naturen med affky och fasa anser döden; så verkar Nåden i hjertat tröst och hopp: *synes oss grafven mörk och led; så förskaffa oss Jesu död ljus och lif: upptäcker vårt förebrående samvete oss våra synders myckenhet, styggelse och straff;*

få visar oss Guds Ord dem i Jesu död förfonte och afplanade: ryser naturen, vid dödens annalkande, såsom för ett oss, arme Adams barn, för vår olydnas skuld öfverkommet straff: på hvad dag du åter därpå, skall du döden dö; i Mos.B. 3: 19. få öfvertygar oss Guds Ord trösteligen, att, när Kristus är vårt lif, få blir ock döden vår vinning: Phil. 3: 21. Ett Guds barn yttrar sin frimodighet med Församlingen: döden gör mig intet håpen, ändock han är såfelig; ty han är af Christo dråpen, och kan intet skada mig &c. Sv. Psalm.B. N:o 406: 12.

Så stor salighet tillbjuder och meddelar oss Guds Heliga Ord både i lifvet och i döden; så margfallelige store nådevålgerningar tillflyta oss därigenom, att den Nådige Guden vårdat och skyddat den i sitt Heliga Ord uppenbarade Himla Låran ren och oförfalskad ibland oss.

Men huru vi rätteligen häremot skole yttra och betyga vår vördnadsfulla glädje, skall korteligen af oss visas uti

Betraktelsens Sednare Del.

Oss tillkommer att yttra vår glädje under vördsam erkänsla och tacksamhet, att det är Gud allena, som, af idel nåd och oförtjent kärlek, både meddelt oss sitt uppenbarade Ords Ljus: och det samma rent och oförfalskadt ibland oss bibehållit.

Så visst Gud i första skapelsen, med sitt Allmagts Ord, lät ljuset utur mörkret frambräta; Han sade: varde Ljus, och det vardt ljus; i Mos.B. 1: 3. så visst hafve vi ock få att tacka Gud för den upplysning Han oss genom sitt Heliga Ord för-

förlånt. Svea Folk, som fordom i mörkret vandrat, har fått se ett stort Ljus; och öfver oss, som, uti våre Förfäders tid, bodde uti mörkaste land, skin det klarligen. Ef. 9: 2. Ljuset är kommet till oss, och Herrens härlighet har gådt upp öfver oss: Ef. 60: 1. af Herren är detta skedd, och är underligt för våra ögon. Matth. 21: 42.

Vår Helige Text erinrar oss, att med sådan erkänsla af Guds godhet emottaga denna nådevålgerning, då det heter: *Detta är den dagen Herren gör.* Herren, som är rik af barmhertighet, gaf den dagen, den fälla tiden, då Hans Ords Ljus uppgick i vårt kära Fädernesland, och hedendomens tökn och villfarelser skingrades. Herren har ock gifvit oss den fälla dagen vi öfverlefve i dag, då vi få begå en glädjefull åminnelse af denna stora händelsen, samt uppfända våra lofoffer för *Himla Lårans* fortfarande Ljus ibland oss, och beskyddande i sin renhet emot alla stämplingar till hennes fördunklande.

Vi erkänne med odödelig vörndnad och tackfamhet, den högtbeprefeliga vishet i rådslag och beslut, den styrka och frimodighet i verkställandet, den ståndaktighet i alla faror, den rådighet uti omforgen att mota alla ränkor, som hos våra Glorvördigste Konungar på Svea Thron, af Wasa Stam, varit lysande vid den sanna Religionens införande, stadgande och bibehållande i vårt kära Fädernesland. Vi vörde deras stoft, och förvare i tackfamaste hjertan deras älskade minne till den sednaste efterverld, som uti så värdigt värf uppfrofrat sin Kongl. magt och Rikets styrka, samt haft sitt eget dyra lif och blod' osparde. Vi kunne ej förgåta att med tackfamhet omtala många nitiska

vitnen och tjenare, hvilke, med besynnerliga nådegåfvor utrustade, till så ållkade Konungars nöje och sitt Fäderneslands bästa gjort sig om vårt Svenska Zion högstförtjente:

Men vi erkänne därhos lika vördsamt, att sådana dyre redskap äro att anse som en gåfva af Herrens hand: allt sådant vitnar om Guds vaktsamma och Faderliga försyn, som gifvit oss Konungar i sin nåd, de där låtit sig vårda om Hans dyrtköpta Församlings bästa och försvar, samt insatt vaktare på Zions murar till hennes upprättelse. Vi styrkas i en sådan öfvertygelse än mer, då vi med bedröfvelse erinre oss, att sådana företider varit, då de höge och mågtige i Landet, sjelfve Konungarne på sin Thron, och Lärarne, under en orättmätigt sig tillskansad skadelig myndighet, förledde af irrlåror och uppeldade af ett falskt nit, sökt hindra upplysningens framgång, velat, genom inblandning af människo dikter, fördunkla och quäfva Ordets klara ljus, samt genom både list och magt underhålla vantro och befrämja vidskepelsen hos en lättrogen och af fördomar intagen allmänhet. Vi förnimme, att all mörkrets magt upprest sig emot den sanna upplysningen, hvilken likväl, likasom genom underverk, bibehållit sig och vunnit mera stadga; måste vi icke då öfvertygas med en David: att människors hjälp är fåfång; **Psal. 60: 13.** äre vi icke pligtige att, med försäkelse af egen åra, tillskrifva Gud allt: icke oss, Herre, icke oss, utan Ditt Namn gif åran för din nåds och sannings skuld. **Psal. 115: 1.** Då måste vi bekänna, att Herren är stor i råd och mågtig i gerningar; **Jer. 32: 19.** då kunne vi ej försumma att inståm-

ma med hjerta och mun: *Herrens barmhertighet vill jag ihogkomma, och Herrens låf i allt det Herren ofs gjordt hafver: ja, lofvad vare Herren, Israëls Gud, som allena under gör! och lofvadt vare Hans hårliga Namn evinnerligen! och all land vare full med Hans åra. Psalm. 72: 18. 19.*

Men då vi sålunda med glad tackfågelse tänke uppå de förra tider, tale om alla Guds gerningar och såge af Hans hånders verk; *Psalm. 143: 5. böre vi tillika fatta och styrka ofs uti ett tröfteligt hopp om Guds beskydd öfver sin Församling, och Hans trofasta vård om sitt Heliga Ord, åfven för framtiden. Hela verlden är stadd i det onda. 1 Joh. 5: 19. Vi lefve i bekymmersama tider, då otron och Religions bespottelsen, med en obändig fräckhet i feder, visar sig allestädes och tyckes vilja taga öfverhand; många välmenande Christnas själar o ibland ofs kan därigenom bli förstörd, åfven som deras dygd satt på prof. De böra väckas till omtanke, hemta nyttiga påminnelser att vandra villigen. De böra vaka och bedja att icke falla uti frestelse; Math. 26: 41. men tillika bemanna sig med frimodighet, att icke låta något ondt, ehuru stort det också vore, betaga sig hoppet om Guds nådiga bistånd, eller förleda sig till någon tvekan om Guds nådelöften, att Han grundat sin Församling på ett hälleberg och hålvotes portar skola icke vara henne öfvermågtige. Math. 16: 18. Guds Heliga Ord, som varit för många tusend själar en ovärderlig skatt under all torftighet, en rik tröstkälla i alla bedröfvelser, ett osvikeligt stöd i all svaghet, en kraftig vederqvickelse i all andelig och lekamlig nöd, en ljuflig nåring för det andeliga lif-*

lifvet och des tillväxt i alla Christeliga dygder, det
 samma Ordet skall än framgent visa sin Guddom-
 liga styrka hos våra efterkommande intill världens
 ände. *Evangelium* skall blifva en Guds kraft alla
 dem till salighet som tro, Rom. 1: 16. ja ock öf-
 ver sjelfva ottron vinna den ena segren efter den
 andra. Men om ock denne världens Gud förblin-
 dar de otrognas sinnen, att dem icke skall lysa Evan-
 gelii ljus af Christi klarhet; 2 Cor. 4: 4. om la-
 stens trålar ofta drifva sig raseri till den högd, att
 de ondskefulla stå emot den Helige Ande, Apost.G.
 7: 51. förakta Guds råd emot sig sjelfva, Luc. 7:
 30. säga emot, tala hädelse, drifva Ordet ifrån sig
 och hålla sig ovärdige till evinnerligt lif; Apost.G.
 13: 45. 46. så bör sådant likväl icke förskräcka
 Guds barn. Guds Stad, Hans Kyrka och Försam-
 ling, skall likväl lustig blifva med sina brunnar,
 där den Högstes helige boningar äro; Gud är när
 dem där inne, därför skall han väl blifva;
 Gud hjälper honom bittida. Herren Zebaoth är
 med oss, Jacobs Gud är vårt beskydd. Psalm. 46:
 5. 6. 8. Om nitiske Lärare ofta måste föra sitt äm-
 bete med suckan, då det synes såsom de förgåf-
 ves förtärde sina krafter därpå; så bör sådan bedröf-
 velse icke quäfva deras sit att prädika Ordet, hål-
 la på i tid och i otid, straffa, truga och förmana
 med all saktmodighet och lärdom: 2 Timoth. 4: 2.
 De böra vara faste, ovikelige och rike i Herrens
 verk alltid, efter det de veta att deras arbete icke
 är fåfängt i Herren. 1 Cor. 15: 58. Äfven i
 desla sidsta världens tider, har Gud sina fördolda
 vänner och barn sig förbehållne, hvilke, likom Da-
 vids själ, längta och trängta efter Herrens gär-
 dar,

dar, hvilkas kropp och själ vid Ordets prädikan frögdas i lefvande Gud. Psalm. 84: 3. Äfven framgent, såsom hit intills, fullbordar Gud sitt löfte: Ordet, som utaf Hans mun utgår, skall icke återkomma till Honom fåfångt, utan göra det Honom tackes, och skall framgång hafva uti dy Han det utsänder: Ef. 55: 11. ja, om ock den olycksalighet skulle inträffa, att ibland Lärarne skulle mån uppkomma, som tala det orätt år; Apost.G. 20: 30. hvilke icke med den vakfahet och sorgfällighet, som sig bör, hafva akt uppå sig sjelfva och lärdomen; 1 Timoth. 4: 16. icke vinnlägga sig att bevisa sig Gud bepröfvade och ostraffelige arbetare, som rätt dela sanningens Ord; 2 Timoth. 2: 15. icke uti all ting stålla sig sjelfva för en eftersyn till goda gerningar med oförfalskad lärdom, med årlighet, med hellsamma och ostraffeliga ord; Tit. 2: 7. 8. så måste dock denna förödelsens styggelse, stådande i det heliga rummet, Math. 24: 15. detta bistra utseendet af Guds Församling, icke lemna uti Guds barns hjertan rum för klenmodighet, eller kullslå deras hopp om Öfverste Herdens Jesu Christi nådefulla närvarelse hos dem. Ef. 50: 4. 10. De utvalde skola dock icke förförde blifva, utan alle, som stå faste intill änden, varda salige. Math. 24: 13. 24.

Vi böre yttra och betyga vår glädje öfver Guds nådevålgerning, som skyddat och vårdat Himla Låran ren och oförfalskad ibland oss, med en uppriktig föresatts och ett sorgfälligt bembådande att uppfylla de ändamål, som Gud med sitt Heliga Ord åsyftat, och med ett Gud behageligt lefverne svara emot en sådan Guds nådevålgerning.

Är det Gud, som förlånt oss sitt Heliga Ord, så älliger ock oss att *vandra såsom Christi Evangelio vårt år. Phil. 1: 27. Herren har gjort denna dagen,* betygar vår Helige Text. Är Han vår Herre, så eger Han full rätt att föreskrifva oss sina bud och sin vilja, och det är vår pligt att förhålla oss såsom Hans lydige tjenare: har Han såsom en huld Fader så väl förförget oss, så böre också vi skicka oss såsom Hans älskelige barn: har Han såsom en mild Konung skyddat oss vid så stora förmöner, så böre också vi beslita oss att bevisa Honom underfärelig trohet och lydnesd. Vare fjärran ifrån oss, att gifva vår Gud orsak till samma klagan öfver oss som fordom öfver sitt egendoms folk: *Hörer, I Himlar, och du jord, fattat med dronens; ty Herren talar: Jag hafver uppfödt barn, och upphögt, och de äro mig affällige vordne; Es. 1: 2. hvilket vår Frälzare äfven betygar: Ljuset är kommet i världen, och människorna älskade mer mörkret än ljuset; ty deras gerningar äro onde. Joh. 3: 19.*

Då vår Gud ibland oss upptändt sitt Ords Ljus, *Math. 5: 16.* har Han velat, att alle därigenom skulle blifva upplyste och lyckelige: det kommer an uppå människan sjelf, att icke hindra dessa Guds nådiga affigter. Oss älliger alltså att anse Guds Ord såsom en dyrbar skatt, den vi ömst böre vårda: men icke låta dess Heliga Lära vara oss dold och obekant. Vi böre ifrån barndomen lära den *Heliga Skrift, som kan undervisa oss till saligheten, genom tron på Christum Jesum. 2 Timoth. 3: 15.* Vi böre, såsom de trognas Fader Abraham, *besfalla våra barn och vårt hus, att de skola*
håll

hålla Herrans vågar, och göra hvad rätt och godt är. 1 Mos. B. 18: 19.

Men också vid vår tilltagande ålder, i hvad stånd vi ock lefva kunne, ingalunda försumma att *våxa till i nåden och vårs Herres och Frälsares Jesu Christi kunskap; 2 Petr. 3: 18.* begagna oss af den fria tillgång till Guds Heliga Ords betraktande, som i våre Förfäders tid icke varit alla tillåten; den vi i en välsignad stund erhållit, och hvaraf vi i dag begå en glad åminnelse; uppmana oss sjelfva och våra barn till en ständig förkofran uti vår aldraheligaste Låras sanningar, både under offentliga och enskilda andaktsöfningar, och ifrån ett så Gudeligt förehafvande icke låta oss afvända, ehuru hvarjehanda tvifvelsmål och invändningar af otrons Lärare däremot uppkastade blifvit, och det sjelfkloka förnuftet med förakt förskjuter Skriftens lära såsom enfalldig.

En sådan ifrån ungdomen grundlagd och med åren stadgad Guds kännedom bör, efter Guds Ords helsofamma föreskrift, rätt användas, och, under den Helige Andes ledande i all sanning, få väcka hos oss en liflig känsla af Guds oändeliga kärlek genom tron på Jesum Christum, verka hos oss en tacksam kärlek till Gud och en odelt barnslig lydnad för Hans bud, som, under en beständig finnets och lefvernets förbättring, drifver oss att allvarligen söka vår egen och andras timeliga och eviga sällhet: lika sorgfällige, som vi böre vara om den saliggörande kunskapens och upplysningens kring-spridande och tillväxt, böre vi också finnas uti des

utöfning i alla Christeliga dygder. Låter edart ljus lysa för människorna, att de må se edra goda gerningar, och prisas Edar Fader som är i himmelnen. Math. 5: 16.

Men förgåfves väntar man af en död människa lifaktiga rörelser och gerningar: fruktlöst föreskrifver man ock en i sitt naturliga fördärf, i öfverträdelser och synder död liggande syndare sannskyldiga dygders och Christendoms pligters utöfning. Ehuru stor hans kunskap vara kan, heter det dock: *den naturliga människan förnimmer intet af det Guds Ande tillhör: ty det är honom en gälenskap och kan icke begripas. 1 Corr. 2: 14.* Därföre åligger oss, att utan motvilja och uppsåtlig ondskap underkasta oss Guds Helige Andes nådeverknningar, som Han, under Ordets vördsamma betraktande, hos oss vill åstadkomma; och med lydaktighet annama nåden, som Guds Ord utbjuder och verkeligen meddelar, till en rättskaffans kraftig upplysning uti förståndet, och hjertats med alla själens böjelsers grundeliga förändring; så att vi verkeligen, i den ordning Guds Ord föreskrifver, genom *båttring* och *tro* födas till ett nytt andeligt lif, författas ifrån vredens uti nådens tillstånd, eller, som Skriften talar, få öppnade ögon att *omvändas ifrån mörkret till ljuset, och ifrån satans magt till Gud, och få lott ibland dem som helgade äro; Apost.G. 26: 18.* tillika begåfvas med nya andeliga krafter att utöfva en sann Gudaktighet och göra sådan frukt som *båttring* tillhör. *Matth. 3: 8.*

Detta, uti en rätt Nådens ordning, genom *tron*
på

på *Jesum Christum*, uti *Nya födelsen* och *Rättfärdig-görelsen* återvundna barnskap, Gal. 3: 26. verkar sedan en otvungen brinnande kärlek till vår *Frälsare*, att gerna vilja följa och likna *Honom*, som är *det sanna Ljuset*, Joh. 1: 9. *Guds härlighets sken* och *Hans väsendes rätta beläte*, Ebr. 1: 3. samt att uti allt vårt förhållande vara så till sinnes såsom *ock Kristus Jesus var*. Phil. 2: 5. Uti allt detta bör *Guds Ords föreskrift* tjena oss till förefyn och rättelse, till undvikande af all egenfinnighet och *sjelfvald Gudstjenst*. Col. 2: 23. *Guds ljus*, *Hans sanning* och *helighet*, som *Han*, både genom förnuftets och sitt Ords ljus, och aldrasfullkomligast genom sin egen *Son*, det *Stora världens Ljus* förklarar, skall vara den *regla*, efter hvilken vi, i tankar, ord och gerningar, äre högst angelägne att inrätta hela vår vandel.

Att hjertat må stadfästas med Nåden, Ebr. 13: 9. och vi såsom *Guds barn förklaras till Guds beläte ifrån den ena klarheten till den andra*, 2 Cor. 3: 18. med ett dagligt iklådande af den nya människan och alla *Christeliga dygders utöfning*; alla hinder, som våre andelige fiender, uti vårt *Christendoms lopp*, lägga oss i vägen, lyckeligen öfvervinnas; så böre vi, efter *Guds Ords undervisning*, taga uppå oss allt *Guds harnisk*; Eph. 6: 13. i synnerhet under oupphörlig andelig vaksamhet idka en oafstelig bön med full förtröstan, att allt det vi bedje *Fadren i Jesu Namn*, det skall *Han gifva oss*; Joh. 16: 23. därjämte med vördnad anse och bruka den *Heliga Natvarden*, såsom ett af *Gud förordnadt välsignadt Nådemedel*, till vår tros styrka och kraf-

kraftiga besegling af Förfoningens nåd: såsom ock låta Guds nådevålgerningar och syndastraff, både de glada och bedröfveliga händelser, som Gud i sin allvissa styrfel ofs tillkicker, tjena ofs för tillfällen att i all ting bevisa ofs som Christi tjenare, och vandra vårdeligen Herren till allt behag, Col. 1: 7. 10. uppfyllde med rättfärdighetens frukt, in till Jesu Christi dag. Phil. 1: 6. 11. Om vi detta vete, salige äre vi, om vi det göre. Joh. 13: 17.

Då äre vi ockfå redebogne att betyga vår glädje öfver denna ofs alla gemensamt vederfarne nådevålgerning, att Gud låtit vårt Fädernesland upplysas af Evangelii Ljus, och ofs därvid intill denna dag bibehållit; så att vi nu, på denna vår glädje dag, ingå inbördes ett förtroligt förenings förbund, att, såsom medlemmar i ett Christeligt Samhälle, med samdrågtighet och Christelig enighet söka befrämja inbördes nöje, allmänt och enskildt väl. Svea Inbyggare, delaktige af enahanda vålgerning, böra ej vara skiljaktige; utan drifvas af en ande och förenas i enahanda uppfåt, Guds åra och Fäderneslandets väl. Låtom ofs på denna dagen frögdas och glädjas, säger vår Text: ingen af ofs skall gifva den andra anledning till misnöje och oro, utan alle inbördes vinalägga sig att hålla andens enhet genom fridens band. Eph. 4: 3.

När vi tänke uppå den gamla tiden och på de förra år; Psalm. 77: 6. så finne vi att Christna Låran med sin vålgörande kraft verkat till hela Samhällets bästa. Hon har, igenom Religionens band, förenat Konung och underfåtare, samt desse
in-

inbördes, och dymedelt åstadkommit allmän enhållighet, hvaraf en allmän trefnad och välsignelse alltid varit och alla tider blir en oskiljaktig påfölgd. Ack! måtte då denne, till åminnelse af Himla Lårans ankomst till oss, helgade Fäst öppna för oss ett nytt tidevarf, då all ofämja, okårlighet, all ofrid, tvedrägt och söndring, desse Landsfördärfvelige styggelser, hvilke ofta fört Fäderneslandet på branten af sitt fall, ibland Svea barn för alla tider bortläggas och förkastas. Vår Frärfares dyra Låra, som vi bekänne, vitnar, att hvar och ett rike, som söndrar sig emot sig sjelft, det varder förödt, och hus faller på hus. Luc. 11: 17. Gifve Gud! att denne af egen erfarenhet styrkte fanning, kunde i denna vår dag väcka oss till att besinna hvad vår frid tillhör. Luc. 19: 42.

Våre Förfäder hafva till oss lemnat Himla Låran ren och oförfalskad: vi böre likaledes, med Gudeligt nit och sorgfällighet, söka att förvara denna dyra skatt i sin helgd till våra efterkommande. Vi drage billigt all Christelig omsorg för den Heliga Skrifts rena Öfversättning på vårt modersmål, och grundeliga utläggning ibland oss, och hafve orsak att välsigna vår Öfverhet, som ockfå i denna delen vakat öfver vårt väl: vi äre de vårda Medborgare all tacksamhet skyldige, som med oförtruten flit använt sina grundeliga insigter, sin arbetsamhet och kostnad till befrämjande af detta vår salighet så nära rörande och nu till mognad bragte verk. Vi glädje oss i hoppet att, genom vår älskade Höga Öfverhets vidtagne visa anstalter och mogne mäns berömliga åtgärd, snart få

få se våra vanliga Kyrkofånger förbåttrade, och de vid Gudstjensten öflige och nödige Cerimonier, närmare svarande emot tidens upplysning, i ljuset framtråda; men vår omtanke får ej blott stadna vid det yttre; utan ofs tillhör förnämligast med all vår åtrå och bemödande trånga fram till det sannskyldiga och väfendteliga, som Guds Ord och all Gudstjenst ålyftar, nämligen *Guds sanna dyrkan i ande och sanning, vårt hjertas och lefvernes förbättring, till befrämjande af vår sanna lyckfölgighet i tid och i ewighet.*

Församlade i dag, vid våre äldste Förfäders grifter, att upplifva åtanken af deras omsorg och outtrötteliga bemödande för den sanna Religionens införande och stadgande i vårt Fädernesland, böra våra hjertan åfven intagas af en helig tåflan att åtminstone *likna*, om icke *öfverträffa* dem i dygd och en Christelig vandel, efter Himla Lårans dyra föreskrift. Mätte den *ensfalliga* och *tröstefulla öfverlåtenhet* till Guds nådelöften, det *oskrymtade nit* i Gudsdyrkan, den *vörnad*, *tillgifvenhet* och *oinskränkta lydnad* för Öfverheten, den *varme kärlek* för Fäderneslandet, den *redlighet* emot hvar man, den *tapperhet* emot fiender, det *tolamod* i lidandet, den *sparsamhet* och *indragning* i hushållningen, med flere dygder, som gjort deras minne kårt och välfignadt, åfven blifva hos ofs utöfvade, och såsom ett värdigt arf fortplantas till våra efterkommande intill verdens ånde. På sådant fått skulle vi upphjälpa ofs sjelfve, och åfven grundläggga en varaktig sällhet för tillkommande tider; ty det är en *ewig sanning*: att *rättfärdighet*

het upphöjer ett folk; men synd är folks! fördärf.
Ordsp. B. 14: 34.

Ibland andra Christeliga dygder, böre vi ej ur akt låta den *saktmodighet* och det *öma medlidande* vi äre skyldige dem, som, i brist af upplysning, hafva felaktiga begrep om sanningen; eller den *omsorg* vi böre använda till deras upprättelse, som af svaghet fallit, och afvikit på orätta vägar; eller den *vishet* af oss åtkas, att *öfvervinna dem*, som ondskfullt såga den *helsosamma lärdomen* emot. Tit. 1: 9.

I synnerhet hörer det oss till, som äre Lärare, att icke, såsom Lärjungarne, vilja *nedkalla eld af himmelen*, som motståndarne förtära skall: utan fast mer *bevisa oss i all ting såsom Guds tjenare i stort tolamad*, 2 Cor. 6: 4. och, efter vår Öfverherdes exempel, utbedja öfver dem nåd och förskoning: *Fader, förlåt dem det: ty de veta icke hvad de göra*. Luc. 23: 34.

Vi uppmane hvarannan inbördes med vår heliga Text, att på denna dag frögdas och glädjas. Låtom oss för den skuld, hvar i sitt kall och stånd, fara efter det som till frid tjänar och till förbättring inbördes, Rom. 14: 19. och undfly allt hvad sorg och oro väcka kan: Låtom oss med kärlek, vördnad, förtroende och höflighet gå vår ätteliga Höga Öfverhet till mötes, att Hennes glädje ej må förvandlas i suckan öfver ett fruktlöst arbete på vår sällhet. Så förmanar jag nu, att man för all ting hafver böner, åkallan, förböner och tacksägelse för alla människor, för Konungar och all Öfverhet, på det vi må lefva uti ett roligt och

Stilla Iefverne i all Gudaktighet och årlighet. 1 Tim. 2: 1. 2. Låtom ofs icke förakta den nådevålgerning, att Gud ibland ofs inråttat ett *Låroåmbete*, till en beständig handledning i en sann Gudaktighet: när tjenaren föraktas, så föraktas ock den honom utfåndt hafver: på *Låroåmbetets* fall följer ock *Sjelfva Lårans* fall; *varer fördenksuld edra Lårare lydige och följer dem, förmanar Apostelen; ty de vaka öfver edra själar, såsom de der råkenskap göra skola, på det de må det göra med frögd och icke med suckan; ty det är eder icke nyttigt.* Ebr. 13: 17. Låtom ofs i *Hushålls-Ståndet*, i högre eller lägre kall, i lyckligare eller svårare omständigheter, undfly allt sådant, som förorsakar oenighet, misfsämja och söndring, hvilket leder till hinder i *Christendomen* och åstadkommer skada och fördärf i vårt *Christna Samhälle*. De ringare ibland ofs, böra ej med afund och ovilja *knorra och se illa ut*, derföre att Gud *så god är*, Matth. 20: 11. 15. och i sina margfalliga gåfvors olika utdelning icke rättar sig efter vårt tycke, utan efter sin egen viljas behag: de höge och mågtige, dem *Gud af himmelen rike, magt, starkhet och åra gifvit hafver*, Dan. 2: 37. låte sig af sådane förmoner icke förblindas att glömma sitt eget intet, ån mindre att med högmod och förakt öka de ringares elände; tvårtom böra de, *såsom gode den margfallige Guds nåds skaffare, tjena andra*, 1 Petr. 4: 10. hvar och en med den gåfva de undfåndt hafva: dem tillkommer i synnerhet att behjerta alla nödlidandes vidrigheter, och taga sig an de fattigas sak, att vara de faderlöfas Fader och Enkors försvar och tröst. Ibland den ringare hopen, och

ibland dem som ligga för våra dörrar och begära mättas af de smulor, som falla ifrån den rikas bord, finnas ofta Guds vänner, berättigade till vår hjälp; förgåt icke den fattiga, när du en glad dag hafver, så vederfares dig och den glädje som du begårar. Syr. 14: 14. I sådant skick kunne vi vänta, att Herren skall utgjuta sin ande uppå vår såd, och sin vålsignelse uppå våra efterkommande, att de växa skola såsom gräs, och såsom piltråd vid vattubäckar: Ef. 44. 3. 4. ty Herren vålsignar dem, som Honom frukta, både små och stora: Herren vålsignar ofs ju mer och mer, ofs och våra barn, vi skole vara Herrens vålsignade, som himmel och jord gjort hafver. Psalm. 115: 13 -- 15.

Nu, i Jesu Namn! skynde vi ofs att sluta vår andakt med hjerteliga inbördes önsknningar, förböner och vålsignelser.

Herre, vår Gud! Du som låtit ofs lefva till denna åminnelse dag af dina Nådes under, bevisa ock framgent din barmhertighet och nåd emot ditt Folk, Du alle deras hjälpare, som trösta uppå Dig: förkunna ofs nådeligen ditt Ords ljus, som Du bland ofs upptändt, allt intill världens ånde.

Nåd och Frid föröke sig uti vår Milde och Högtålskade Konung, genom Guds och vår Herres Jesu Christi kunskap! 2 Petr. 1: 2. hvaruti Han uti sina spåda år ömt handledd och uppfostrad blifvit: den Himmelska vishet, som Guds Heliga Ord verkar, upplyse Hans förstånd! den rättfärdighet och helighet det af ofs kräfvat, helge och lede Hans vilje! den nåd och kärlek, som ofs i Christo

Jesu tillbjudes, hugne och förnöje Hans hjerta! den kraft och styrka, som Guds Ord meddelar, styrke och vederqvecke Honom i all påkommande sorg! Herren, alle Konungars Konung, hvars bild Han bär, välsigne Honom med all Konglig lycksalighet, och utruste Honom med alla de höga egenskaper, som fordras att styra ett så mågtigt och stort Folk, så att Hans regering, i sin början uppfylld med bedröfvelse, i sin fortgång måtte blifva för Gud behagelig, för Honom själf lätt och ljuslig, för hela världen ärefull, och för Hans trogna underfåtare både i andelig och lekamlig måtta lyckelig, samt i sitt slut, efter det högsta i dödligheten mögeliga ålders mått, omsider bekröne Honom med härlighetens oförvanskeliga Krona!

All hugsvalelses Gud, vare Hennes Kongl. Maj:ts, vår Huldaste och Milda Enke-Drottning *tillflygt och starkhet, en hjälp i de stora bedröfvelser som Henne påkomne öro!* Vår Gud, som fører sina heliga underligen, har i synnerhet, genom Hennes Maj:ts Høgtålskelige Gemåls tidiga och oförmodade fränfalle, låtit ett sverd gå genom Hennes *Sjål*, Luc. 2: 35. och gifvit Henne orsak att ömt klaga: *den Allsmågtige hafver svårligen bedröfvat mig.* Ruth.B. 1: 20. Hennes Kongl. Maj:t har desutan öfverlevvat ibland ofs bekymersamma tider, och fådt erfara, att den högsta jordiska åra icke är fri för sorg, och att de präcktigaste boningar ofta äro uppfyllda med suckar och tårar: Hennes Maj:t torde med den Gudfruktiga Drottning Ester utgurut sitt hjerta för sin Gud: *Din tjenarinna hafver icke någon tid glad varit, sedan jag hit*

hit kom, utan i Dig allena, Herre, Du Abrahams Gud. Efters B. st. 3. v. 18. Likväl äre vi förfäkrade, att Hennes Majestät i dag tager tröst till sig, och delar vår glädje öfver Guds Ords trösteliga prädikan i Svea Land, och med sina tårar beledsagar de böner som Hon, jämte oss, fäller till vår salighets Gud, för vår Milda Konung, sin Högråskade enda Son och ålderdoms tröst. Herren uppfyller uppå Hennes Majestät alla de nådelöften, som Han i sitt Ord alla bedröfvade tillsagdt! *Han räkne Hennes tårar och fatte dem i sin lägel! Han förvandle Hennes ångest i glädje, tröste och frögde Henne efter Hennes bedröfvelse!* Jerem. 31: 13.

Vår Gud, som af sin besynnerliga nådiga skickelse förunnat Hans Kongl. Höghet Herrigen af Södermanland, vår Milde Högstvördade och Ålskade Regent, den hugnad att förordna och i dag sira denna i Svea Land dyra *Glädje-Fest*, låte också Hans ögon få skåda Svea Lands tillväxande sällhet, såsom en osvikelig frukt och påfölgd af Guds Heliga Ords och derpå grundade Christeliga inrättningars vördsamma efterlefnad! Herren befrämje, med lycka och önskelig framgång, alla de visa rådslag och välgörande anstaltter Han vidtagit, eller framdeles vidtager till Rikets bästa! *Herren välsigne Honom af Zion, och låte Honom få se Fäderneslandets välfärd i alla sina lifsdagar.* Psalm. 128: 4. 5. Skulle Hans Kongl. Höghets medfödda mildhet hindra Honom, att utöfva rättvilan med den strånghet som Hans Store Stamfader af samma namn, Högstsalig Konung CARL IX:de: skulle Hans Kongl. Höghets öma

och välgörande böjelfer afhålla Honom ifrån få nogråknad hushållning, som en stor Konung på Svea Thron af samma namn, Högstfelig Konung CARL XI:te, hvilka bågge Høga Kongl. Personers odödeliga åra om Religionens vård Han få vårdigt delar; få vete vi dock att Han, genom Guds nåd, tåflar med dem i en oskrymdad Gudsfruktan, i vålmenande omsorg om Fåderneslandets upphjålpande, i sanning och ståndaktighet, i tapperhet, hjåltemod och flere Kongl. Dygder: och vår Gud styrke Hans Kongl. Høghet att øfvertråffa dem både i antal af år och stora bedrifter! Hans *Hus* och Hans *Stol* hafve frid af Herren till evig tid! 1 Kon. B. 1: 33.

Herren låte Hans Kongl. Høghets dyra Gemål, Hertiginnan af Södermanland, Hans Kongl. Høghet Hertigen af Östergötland, samt Hennes Kongl. Høghet Arf-Prinsessan, desse vårt Rikes prydnader och fågnad, njuta all Kongl. sålhet och vålsignelse! Herren, all glådjes Gud, låte Deras dagar blifva glade, sålle och många, till dess tidens vansklighet för Dem omsider förbytes i en evig och øförvanskelig himmelsk hårlighet!

Då vi se Konunga Thronen omgifvas, och Regeringsbördan stødjas af Rikets Herrar och Mån, intagne af vörndnad för Gud och Hans Heliga Ord, uppeldade af kärlek för Konungen och Fåderneslandet; glådje vi øfs af ett trøstefullt hopp, att genom deras høga efterdømen, kraftigare ån genom alla påbud, en sann Gudsfruktan och alla Christeliga dygder, och tillika en sann lycksalighet ibland Svea Folk fråmjas skall. Herren låte sin
vis-

visdoms ande hvila öfver dem uti alla deras rådslag, och sitt kraftiga bistånd lätta tyngden af deras dryga börda, till dess de, måtte af ålder och lefnad, få inflytta till en evig hvila!

Vid det i denne urgamla Upsala Stad, stiftade namnkunniga och vidtberömda Lårdoms Säte i Norden, hafva fordne Svea Konungar också sjelfve sökt och smakat förnöjelsen att inhemta visdom och kunskaper: här hafva de alla tider, under egen vaktsamma tillsyn, tilldanat Åmbetsmän i alla Stånd, hvilke, underbyggde med grundelig lärdom, stadgade i Gudsfruktan och en årbar vandel, gagnat och hedrat sitt Fädernesland, samt ofta varit en lysande prydnad för människoslägtet i sitt tidevarf.

Huru glädjefullt förebod till närvarande och tillkommande tiders fällhet, njute icke vi, då Hans Kongl. Höghet sjelf, vår Milde Regent, nu antagit högsta infseendet öfver detta Visdoms Tempel, och dervid, till kunskapernes utspridande, till Religions och Församlingens vård, närmast understödjes af en detta höga kall och förtroende värdig högt förtjent Man, igenom hvars mogna urskilning och rådiga försorg, de berömligaste Lärare i alla Lårdoms delar nu pryda detta Lårdoms Säte. Herren Gud helge allas deras gåfvor, lärdom och kunskap till heliga och Honom behageliga ändamål! det goda Guds Ord de tolka till andras upplysning, lede dem sjelfve i all sanning! de föreskrifter de samla till Gudstjenstens förrättande i ande och sanning, helge deras hjertan till altaren, der ständige böner och tackfågeller uppoffras till Gud!

Her-

Herren uppfylle dem med nåd och kraft, med hog och luft att utföra sina ämbeten till Guds ära och Fäderneslandets tjenst, så att deras äminnelse på jorden må bli ärefull, och deras lön stor i himmelen!

Af sådan undervisning, och sådane efterdömen, kan den blomstrande Ungdomen, som ifrån alla orter i Fäderneslandet, ja ock ifrån främmande land hit förfamlas, inhemta den kunskap och dygd, som bereder dem lyckfälgighet i tid och ewighet. Herren upplyse dem att nyttja tiden rätt, svara emot Fäderneslandets önskan och hopp, samt genom vett och dygd blifva sine Föräldrars och vänners glädje!

Jag har gömt till sidst, att utgjuta mitt hjerta för det här förfamlade Rikets vördade Presterkap, af hvilka jag en del högaktar såsom mina Fäder, och en del ömt älskar såsom mine Bröder. Vi hafve här på Nådigste befallning varit samlade, för att högtideligen med hela Svea Menighet lofsunga Gud för sin Nådes rikedom emot vårt älskade Fosterland, i synnerhet uti sitt *Heliga Ords behållande i sin oförfälskade renhet ibland oss*. Vi hafve af vår Nådiga Öfverhet njutit otaliga vedermälen af nåd och huldhet, och äfven det milda förtroende att i djupaste underdånig vörndnad få uppgifva Christeliga medel och utvägar, som kunde leda till *Guds sanna dyrkans vidare stadgande, Gudaktighetens förkofran, sedernas förbättring och hela Fäderneslandets derpå hufvudsakeligast beroende sällhet för närvarande och tillkommande tider.*

Gud, all Barmhertighets Fader, som hos vår älskade Höga Regent väckt få Gudälskande högst angelägna omsorger, välfigne äfven med en lyckelig utgång allt, hvad till befrämjande af så högst vigtiga ändamål kunnat tillgöras, och låte sig täckas de välmenta rådplågningar vi förehafte, och de Gudeliga önsknningar vi sammanfattat, såsom bidragande dertill!

Vi äre nu snart färdige, att i Herrans Namn skiljas åt, hvar till sitt, och taga af hvarannan ett rörande afsked, under den ömna föreställning, att minste delen af oss mer i dödligheten kan räkas. Men låtom oss ej förgåta, att oss förestår en allmän mötesplats inför vår Öfverste Herdes Domstol, der hvar och en skall göra räkenskap för sig sjelf, men vi äfven för andra, huru ömt vi vakat öfver alla oss anförtrodde själar, som Han förvärfvat med sitt eget blod. Det Ordet vi nu sjelfve läse och prädike, skall antingen frifåga eller fördöma oss på denna stora dagen. Vi skole då äfven möta alla våra Åhörare, och af dem antingen anklagas såsom förrådare, eller välsignas såsom deras väktare, vänner och välgörare. Vi skole då, antingen såsom trogne tjenare lönas, och för många undervisning till Rättfärdighet, blifva skinnande såsom stjernor i evighet, Dan. 12: 3. eller såsom onyttige legoherdar bindas till händer och fötter, för att kastas i det yttersta mörkret, hvar-est skall vara gråt och tandagnislan. Matth. 25: 26. 30. Herre Jesu! min Frälsare! hjälp oss alle, att med oförfalskad nit söka frälsa oss sjelfva och alla dem som oss höra! i Timoth. 4: 16. Her-

ren gifve oss uppsåt, vilje och fullbordan, att arbeta på vår egen och vår anförtrödde hjords timmeliga och eviga sällhet! Herren vår Gud främje våra händers verk! ja, våra händers verk främje Han! Psalm. 90: 17. Under inbördes önsknin-
gar slutte vi vår sammanvaro med lika sinnelag, som Israëls barn fordom sitt allmänna möte vid **Templets högtideliga invigning i Konung Salomös tid: 1 Kon.B. 8: 66. De välsignade Konungen, och gingo sina fårde i sina hyddor, glädjande och frögdande sig öfver allt det goda, som Herren med sin tjenare David och med sitt Folk Israël gjort hade. Amen!**

H. Saarnioja.
Pv. Saarnelinj.
Cyrnaeus

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1467

mf

